

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, dne 12. novembra 1932.

Štev. 131.

Pred sejo tarifnega odbora

Predsednik tarifnega odbora pri prometnem ministrstvu g. I. Cugmus je sklical za 21. novembra izredno sejo tarifnega odbora. Na dnevnem redu je razprava o tarifnih odredbah, lokalnih pristojbinah in postranskih pristojbinah, torej samo vprašanja, ki nad vse zanimajo vse gospodarske sloje. Tako smo baš v prejšnji številki poročali o zahtevah osrednje organizacije lesne industrije, ki je z vso upravičenostjo zahtevala, da se železniške tarife znižajo. Prav tako pa so to zahtevali tudi trgovci na svojih zbiranjih in enako so se tej zahtevi v polnem obsegu pridružili tudi obrtniki. Znižanje železniških tarif vseh vrst je torej zahteva vseh gospodarskih slojev in zato zasluži polno upoštevanje.

To predvsem vsled našega izvoza, ki pri ogromnem padcu cen, deviznih težkočah ter nad vse ostri nasprotni konkurenci, ki dostikrat že dobiva značaj **dumpinga**, ne prenese niti sedanjih železniških tarif. Vsako povišanje tarif bi zato moralo imeti za naš izvoz naravnost katastrofalne posledice. Če pa se zmanjša naš izvoz, potem zastane vse naše gospodarsko življenje, kajti izvoz nam daje denar in šele z izvozom je plačan celoletni trud našega kmetovalca, živinorejca, obrtnika in tudi industrijalca. Zato mora biti pospeševanje izvoza temeljna točka naše gospodarske politike, kateri se morajo podrediti tudi železniške tarife. Ta zahteva je tako jasna, da je prav za prav indiskutabel in zato upamo, da bo tudi tarifni odbor storil svojo dolžnost in v tem smislu stavil svoje predloge.

Znižanje železniških tarif pa je nujno potrebno tudi iz naših notranjih razlogov. Cene rastejo, zaslužki pa preje padajo, ko rastejo. Iz tega nerazmerja pa sledi, da je draginja na pohodu, ki je v zimskem času dvakrat bolj občutljiva. Vsako povišanje tarif mora tudi povzročiti dvig cen in s tem večjo draginjo ter večjo stisko. Zato je že iz socialnih razlogov nujno potrebno, da se železniške tarife znižajo, ne pa zvišajo.

Nujna potreba znižanja tarif pa je evidentna tudi s stališča dobre uprave železnice. Za skoraj 250 milijonov dinarjev so bili dohodki železnice samo v prvem polletju manjši, kakor pa so bili proračunani. Vemo, da se je pri sestavi proračuna itak upoštevalo, da bodo vsled gospodarske krize dohodki manjši, kakor pa so bili doseženi v prejšnjem letu, a vseeno so bili še za 250 milijonov manjši. Vsako, in tudi najmanjše povišanje tarif, mora nujno še bolj zmanjšati promet na železnicah in posledica tega bo, da bodo dohodki železnice še bolj padli in da bo v drugem polletju morda dohodek železnice za 300 milijonov manjši, ko pa je bilo proračunano. Ves višek dohodkov, ki bi ga morale dati višje tarife, bo izginil v deficitu, ki ga bo povzročil manjši promet.

Vsi razlogi govorijo torej za znižanje železniških tarif in ni razloga, ki bi mogel priporočati povišanje, niti fiskalnega razloga ni za to. Vsled tega pričakujemo, da bo tarifni odbor v polnem obsegu sprejel edino pravilno in edino mogoče stališče gospodarskih slojev ter predlagal znižanje tarif in s tem pomagal našemu izvozu. Na ta način pa bo tudi preprečil dvig cen ter s tem ustavil pohod draginje.

To je jasna zahteva, ki jo postavlja naša gospodarska politika, ki mora biti mero-dajna tudi za tarifni odbor.

DAVČNO PREDAVANJE

V sredo, dne 16. novembra t. l. predava ob 8. uri zvečer v dvorani Trgovskega doma sodnik Upravnega sodišča dr. Likar iz Celja o ugotavljanju davčne osnove za pridobitno in davek na poslovni promet. Zbornica za TOI v Ljubljani vabi vse trgovce, obrtnike in industrijce, da se tega važnega predavanja polnoštevilno udeleže.

Zadruga kot prodajalke

Kaj pravi Zveza srbskih kmetijskih zadrug

Ne gre brez posrednikov v trgovini in v zunanji še manj ko v notranji. Kajti za trgovino je treba strokovne sposobnosti ali pa je tu zguba. Posebno pa pri trgovini z živino in deželnimi pridelki, ker je riziko pri tej trgovini mnogo večji ko pri prodaji fabričnih izdelkov. Koliko težkih milijonov je bilo že zapravljenih, ker so se lotili trgovine ljudje, ki niso za njo strokovno usposobljeni, a kljub temu se še vedno najdejo ljudje, ki govorijo in klepetajo, kako je odveč vsako posredovanje med producentom in konsumentom. V pouk tem ljudem navajamo okrožnico, ki jo je poslala vsem svojim članicam Zveza srbskih kmetijskih zadrug. Okrožnica se glasi:

»Izkazalo se je, da niso zadostile zadruge, ki so v zadnjem času same tvorile živino za izvoz v tujino, svoji nalogi niti v tehničnem niti v trgovskem pogledu. Delo zadrug je bilo pri tem poslu nestrokovno in tudi brezvestno. Natovarjale so neenako živino, izpod določene teže in smo vsled tega morali v tujini plačati carino, kar je bilo v škodo združnikov, ki so v isti vagon natovorili težjo in lažjo živino. Nekateri zadruga so natovorile skupaj živino dobre kvalitete in stare svinje najslabše vrste, ki dosežejo na tujih trgih za tri dinarje nižjo ceno. Natovorile so manjše število živine, kakor pa jim je bilo odrejeno po uverjenju Urada in so s tem oškodovale interese države, svoje lastne in one dunajskih komisijonarjev, ki so se vsled tega pritožili pri naši vladi.

Pa tudi v tehničnem pogledu se je vršilo natovarjenje v škodo članov, ki so prodajali živino. To je bil eden glavnih vzrokov, da je naša živina dosegla na zunanjih trgih v zadnjem času slabo ceno. Zadruga so utovarjale živino posebej nahranjeno, natovarjale na soncu, v vagon pa niso dale

dovolj peska ne slame, jemale so premajhne vagone in se niso ozirale na to, da se mora za okužene kraje imeti dovoljenje banske uprave in da ti vagoni ne morejo biti poslani na Madjarsko čez Subotico, temveč le čez Maribor.

Ker zadruga niso organizirane za ta posel in ker nimajo niti dovolj discipline, so redno tvorile vagone prekasno, vsled česar so vagoni prišli na Dunaj prepozno in niso več dosegli rednega trga v torek, temveč samo nadomestni trg v četrtek, ko so cene slabe, ker je tedaj malo kupcev. Posledica vsega tega je bila, da je trgovinsko ministrstvo poslalo Zvezi strog opomin, da odpravi vse te napake. Pa tudi obmejni veterinar v Subotici je opozoril Zvezo na brezvestno in nestrokovno pošiljanje živine v tujino, madjarski obmejni veterinar v Kelebiji pa je zavrnil par vagonov Zveze vsled teh protipredpisnih pošiljk. Končno pa so tudi zavarovalnice zagrozile Zvezi, da bodo znatno povišale zavarovalno premijo ali pa odpovedale pogodbe, če se ne odpravijo vse napake, vsled katerih je veliko število natovorjene živine poginilo, ker zavarovalnice ne bodo več nosile teh stroškov.

Poleg tega pa so se v zadrugah pojavile tudi nesolidnosti, ker so nekateri pobirali od zadrugarjev za živinske potne liste po 10 do 20 Din od glave, čeprav smo jim že mi odbili na račun teh stroškov 25 par za kilogram. Nekateri zadruga pa so začutili, da jim je dana možnost, da tudi malo potrgujejo z združnim blagom, kar je sploh škodljivo za interese združništva in ograža delo Zveze in kontingent, ki ga dobiva od vlade. Vsled vseh teh neprijetnih dogodkov je sklenila Zveza, da bodo v bodoče vršili utovarjenje živine samo strokovnjaki Zveze.

Strogo izvajanje predpisov o davku na poslovni promet in o luksuznem davku

Minister za finance je za striktno izvajanje predpisov o davku na poslovni promet in o luksuznem davku izdal posebna navodila, iz katerih posnemamo te, za davkoplačevalce važne odredbe.

1. V zadnjem času je davčni oddelek ministrstva financ ugotovil, da se poslužujejo posamezniki radi izigravanja zakona o skupnem davku raznih sredstev s tem, da tolmačijo zakon na svoj način. Tako je davčni oddelek ugotovil, da getove osebe kupujejo sirove kože za svoj račun in jih dajejo predelovati v tovarne, kjer plačajo samo odškodnino za delo. Tovarne v takih slučajih pobirajo in odpremljajo davčni upravi protivno zakonu in odredbam samo 1% odnosno 2% splošni davek samo od usluge. Naglašam, da so tovarne tudi v takih slučajih dolžne pobirati skupni davek v polnem iznosu, kakor da delajo za svoj račun.

Po ugotovitvah se poslužujejo istih sredstev tudi trgovci z manufakturnim blagom. Kupujejo namreč predivo in ga dajejo tovarnam v predelavo. Za sukno in platno, izdelano iz tega prediva, plačajo tovarnam samo odškodnino za delo, a tovarne poberejo od te odškodnine samo 1%, odnosno 2% splošni davek. Tudi v teh primerih so tovarne dolžne odpremljati davčni upravi skupni davek v polni izmeri neglede na to, ali delajo za svoj ali za tuj račun.

2. Razen tega je davčni oddelek ugotovil, da so davčne uprave mnogo industrijskih podjetij priznale za obrtniška in da so vprašanje davčne osnove za tako podjetje prepustile davčnim odborom, namesto da jih same določijo. Da se to v bodoče ne bi več dogajalo, se morajo pri industrijskih zbornicah takoj zbrati podatki o industrijskih podjetjih in seznam teh podjetij takoj razposlati davčnim upravam v roku

15 dni. Kdo naj te podatke zbere, odrede same finančne direkcije.

3. Poleg tega so šefi davčnih uprav dolžni, da ob prvem pregledu skupnemu davku zavezanih podjetij s posebnim zapisnikom na licu mesta ugotovijo, ali se naj dotično podjetje, ki ni v seznamu industrijskih podjetij, more smatrati za obrtniško ali industrijsko. Pripominja se, da se mora smatrati za industrijsko vsako podjetje, ki dela z več kakor z 20 nameščenici ali s stroji in ne dela samo po naročilu, temveč tudi za zalogo.

4. Ze preje so imele davčne uprave nalog, da morajo od slučaja do slučaja kontrolirati fakture v vseh obratovalnicah, ki same ne izdelujejo skupnemu davku zavezanega blaga, ampak ga kupujejo od drugih. Po izvršeni kontroli se morajo podatki pregledanih faktur pošiljati davčnim upravam, na kojih se nahaja podjetje, ki je izdalo dotično fakture.

Ugotovljeno je, da se po tej odredbi ne postopa in da davčne uprave faktur vobče niso pregledovale. Radi tega odrejam, da se takoj prične s pregledom faktur.

*

Prva točka navodil ni do cela jasna. Predvsem ni jasno, kako naj bi se spravila dolžnost, da n. pr. usnar plača od kože, katero je proti plačilu ustrojil, skupni davek, dočim podlega v takem primeru prejeta odškodnina samo splošnemu davku. Čl. 3. Uredbe z dne 20. julija 1931 izrečno navaja, da se smatra pri naročilih iz notranjosti države za izdelave iz gradiva, dobljenega ali prejetega na račun naročitelja, za proizvednika, to je eno osebo, ki mora plačati skupni davek, naročitelj, dočim je storitev izdelovalčeva samostojno zavezana občemu davku na poslovni promet. Navo-

dila gredo torej v tem pogledu odločno preko predpisov.

Postopek interesentov torej ni izigravanje zakonov, ampak popolnoma v skladu s predpisi, ki imajo moč zakona. Finančna uprava ima pravico, da zahteva skupni davek od naročitelja, ki je v takih primerih davku zavezana oseba, nima pa pravice, da krije svojo po zakonu neutemeljeno zahtevo s tolmačenjem zakona na svoj način.

V naslednjih točkah navodil stremi finančna uprava za tem, da kvalificira čim širši krog podjetij za industrijska. Na čim širšem krogu industrije ima finančna uprava svoj interes v tem, da za industrijska podjetja ne presoja pravilnosti prijave o skupnem davku davčni odbor, ampak davčna uprava sama. V teh navodilih je pojem industrijskega podjetja jako široko-grudno tolmačen, kakor pač ustreza fiskalnemu namenu. V praksi se da pojem industrijskega podjetja točno jako težko opredeliti, presoja ali je kako podjetje industrijsko ali ne, je odvisna toliko od individualnih prilik vsakega posameznega podjetja, da je celo zakon o obrlih ta pojem samo naznačil, v slučaju dvoma pa prepustil odločbo banu po zaslišanju prizadetih pristojnih zbornic.

Edino pravilo je torej, da se vprašanje ali gre v posameznih primerih za industrijsko podjetje, presoja izključno po določilih zakona o obrlih.

Najdalekosejša je zadnja točka, ki odreja kontrolo faktur.

Po zakonu o skupnem davku imajo davčne uprave pravico, da zahtevajo od davčnih zavezancev, da jim predložijo knjigo opravljenega prometa. Poleg tega pa imajo pravice, da ob času poslovne dobe vpregledajo in pregledajo poleg te knjige tudi ostale poslovne knjige, beležnice in listine. Končno imajo davčni organi tudi pravico, da vstopijo med delovnim časom v poslovne prestore davčnega zavezanca in se prepričajo, ali se predpisi o skupnem davku pravilno izvajajo.

Te pravice, katere daje zakon davčnim upravam, so tako obsežne, da nudijo polno garancijo za uspešno kontrolo. Vendar pa se zakon še ne zadovoljuje samo s temi pravicami, ampak zahteva tudi od drugih oseb, ki so z davkoplačevalci v poslovnem stiku, da pokažejo davčnim organom svoje poslovne knjige, beležke in listine, da morejo organi kontrolirati, ali dotična tretja oseba v redu odpremlja skupni davek. Med listine, ki pridejo v tem pogledu v poštev, spadajo tudi fakture, katere organi finančne kontrole po nekod že pregledujejo in prepisujejo. Po nekod si hočejo delo tudi olajšati in vzeti fakture enostavno s seboj, za kar pa niso upravičeni.

Na ta navodila opozarjamo davkoplačevalce, da se bodo znali ravnati in pravilno tolmačiti postopek uradnih organov. Pri nas nimamo povišanja, da bi se bali kontrole, saj se ravno na našem področju prometni davek najtočneje plačuje. Tragika obstoji v tem, da se izdajajo splošna navodila, to je za vse dele države enaka in se pri nas, dasi se predpisi točno izvajajo, izvajanje še poostruje. Nimamo povišanja, da bi se bali kontrole, vendar pa je vsaka kontrola nadležna. Upamo, da jo bodo davčni organi izvajali samo tam, kjer upravičeno dvomijo, da se davek ne odpremlja pravilno, ne pa da bi smatrali vsakega davkoplačevalca že vnaprej za krivega davčne utaje, da bi moral vsakdo svojo nedolžnost v tem pogledu šele dokazovati.

JUGOSLOVANSKI KARTEL IZDELOVALCEV NOGAVIC USTANOVLJEN

V Beogradu je bil prejšnji teden ustanovljen jugoslovanski kartel izdelovalcev nogavic, ki bo določal cene in razdelil trg. Kartel je nastal vsled preostre konkurence, ki je mestoma postala že kar divja. Največ se izdelujejo nogavice v Zagrebu in Sloveniji, dočim je v Sarajevu le en izdelovalec. Kakor čujemo, v Sloveniji tudi nekateri največji izdelovalci nogavic niso pristopili h kartelu.

Državna trošarina na električno strujo

Referat glavnega tajnika Zveze industrijcev, inž. Milana Šukljeta na anketi finančnega ministrstva, dne 5. novembra

II.

Drugo važno poglavje tvorijo

industrijski konsumenti električne energije.

V naši resoluciji smo že naglasili načelni pomislek proti temu, da hoče zakon obdajati tudi električni pogon, tedaj izrazito produkcijsko sredstvo, ki bi nikdar ne smelo biti objekt trošarine. Subsidiarno smo pa zahtevali, da se v industrijskih podjetjih smatra vsa porabljena struja kot struja za pogon, včevši tudi električno strujo, ki se brezplačno oddaja lastnim delavcem in nameščencem. Kot razloge smo navedli: da je obremenitev tovarniške razsvetljave po Din 070 nemogoča in neznosna že iz razloga, ker predstavlja napram ceni struje obremenitev od 150 do 300%! Taka obremenitev bi skupno s trošarino na pogon v nekaterih primerih povzročila režijske stroške tako, da v naprej konsumira velik del zaslužka, kateri tvori podlago za odmero pridobnine, oziroma društvenega davka. Obilna razsvetljava delavnic, skladišč in dvorišč pa ne služi samo produkciji, marveč je ona potrebna, da se z njo poveča telesna varnost delavstva. Previsoka trošarina bo v sedanjem času depresije prisilila podjetja v štednjo, ki mora imeti opasne posledice. Po drugi strani nastanejo industriji vsled zahteve po ločenem merjenju razsvetljave

veliki stroški za brezploodne investicije.

Čuli smo, da se v finančnem ministruvstvu ta argument zanika, češ da se v modernih obratih na električni pogon vodi struja za razsvetljavo itak ločeno od one za pogon. Tako naziranje je pogrešeno. Meni ni znano, kako da so urejene fabrike v drugih delih kraljevine. Dvomim pa, da bi bile na splošno moderne urejene kakor so fabrike v Sloveniji. Podatki naše ankete dajejo v tem pogledu jasno sliko. Nekatera maloštevilna podjetja, ki uporabljajo električno strujo skoraj samo za razsvetljavo, imajo pač ločene vode. To velja na primer za nekatere fabrike v Ljubljani, ki dobivajo strujo iz mestne elektrarne. Pa celo v tem rajonu večina podjetij ni izvedla strogo ločitev obeh vrst struj. V rokah imam od mnogih naših industrijskih podjetij načrte, oziroma proračune investicij, ki bi bile potrebne vsled predpisov pravilnika.

Kaj pravijo številke.

Najprej nekaj podatkov iz naših rudarskih podjetij. Na rudnikih Trboveljske premogokopne družbe, katera prejema največ struje od elektrarne v Fali, ki pa tudi proizvaja lastno strujo v 5 centralah, bi bilo na novo montirati 2.494 strujemero, namreč 99 za visoko napetost in 2.395 za nizko napetost ter bi znašali stroški za te investicije Din 2.130.000!

Državni rudnik Velenje naznanja račun investicij do Din 70.000. Premogokop Jakil računa investicije na Din 80.000; ta vsota se sestavlja tako: za rudniške naprave znašajo investicije 48.000, za rudniško bolnico 2.000, za stanovanja delavcev in nameščencev 30.000. Enoletni donos trošarine bi znašal od razsvetljave in pogona skupaj Din 62.000, tedaj znatno manj kakor te investicije. — Rudnik in železarna Štore računa investicije na Din 90.000, letna trošarina po pravilniku pa bi znašala 24.350 dinarjev.

Na drugem mestu navajam našo železno in kovinsko industrijo. Kranjska industrijska družba je napravila proračun stroškov za oddvojitve vodov in montaž strujemero v iznosu Din 711.500. Računano po letošnji potrošnji bi donosala državna trošarina glasom pravilnika letno le 450.000 dinarjev. — Tvrška A. Westen d. d. v Celju preliminira investicije na Din 98.000, dočim bi znašal donos trošarine po pravilniku letno Din 97.000. — Razmeroma mala Tovarna verig v Lescarba računa investicije skupaj z dvema novima transformatorjema na Din 101.600. — Jeklarna Ravne računa stroške na Din 106.637, dočim bi znašala trošarina na razsvetljavo vsega samo Din 25.200. — Železarna Muta ima razmeroma malo porabo struje, oddaja pa brezplačno strujo za 54 delavskih stanovanj ter 44 privatnim pavšalistom.

V tekstilni industriji navajam kot primer novo tovarno tvrdke I. Hutter in drug v Mariboru, ki računa stroške instalacij na Din 100.000, dočim bi znašala letna trošarina Din 66.000. — Tkalnica v Pre-

boldu računa preureditev na Din 30.000, dočim znaša letna trošarina Din 48.000. — Tovarna motovla v Grosupljem računa stroške na Din 10.838, donos trošarine na Din 5.500. — Štore d. d. v Št. Vidu pri Ljubljani računa preureditev na 60.000 dinarjev, dočim znaša letna trošarina vsega Din 9.700. — Tovarna klobukov in slamenikov v Domžalah preliminira za oddvojitve vodov Din 27.800, dočim se kalkulira trošarina na Din 6.450.

Preidem na kemično industrijo. Tvoznica za dušik v Rušah računa stroške za preureditev vodov na Din 293.000, dočim bi znašala letna trošarina Din 270.000. — Papirnice Vevče pri Ljubljani računajo stroške na Din 111.381. — Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku računa te stroške na Din 50.000, dočim znaša trošarina na razsvetljavo letno samo Din 8.000.

Še nekaj primerov iz ostale industrije: Gozdni urad barona Bornja, ki oddaja strujo tudi zasebnim strankam in med njimi 297 pavšalistom, računa stroške samo za delavska stanovanja in pavšaliste na Din 171.850, dočim znaša donos trošarine pri teh dveh kategorijah konsumentov samo Din 27.600! Podjetje oddaja 25 siromašnim zasebnim strankam strujo brezplačno, tukaj pa ne pride v poštev montaža strujemero, ker se bo pač morala dobava struje ukiniti. Mogel bi naštet še mnogo primerov, pa ne smem zlorabljati Vaše potrpežljivosti. Iz naših podatkov pa izhaja istinitost trditve, da

povzročajo predpisi pravilnika stroške, ki so večji od enoletnega donosa trošarine.

Ti stroški so tem neznosnejši, ker smo v depresiji in ker se trdno nadajamo, da trošarina na električno strujo ne bo ostala v veljavi niti eno leto, vsaj pa ne v sedanjih oblikah.

Pravilnik predvideva rok 5 mesecev za izvedbo instalacij, o katerih sem poročal. Do takrat pa naj bi se apliciral čl. 13 Pravilnika, da se namreč računata $\frac{2}{3}$ porabe na razsvetljavo in $\frac{1}{3}$ na pogon. Podjetjem je na prosto dano, da zaprosijo za strokovno komisijo finanč. ministrstva, ki naj razmerje med porabo za razsvetljavo in pogon točneje preceni, in bi ta cenitev imela veljavo za ves čas nazaj.

Mi smo se že izrekli proti komisiji

iz ministrstva financ. Samo v Dravski banovini bi bilo oceniti več 100 podjetij, morda do 1000 podjetij, in je fizično nemogoče, da bi te cenitve izvršila ena ali več komisij finančnega ministrstva, katero kakor znano, sploh nima za tako delo kvalificiranih organov. Preureditev instalacij se v večini slučajev ne bo izvršila, ker podjetja nimajo potrebnih sredstev. Preostala bi možnost, da davčne uprave na podlagi podatkov podjetij precenijo ono razmerje, pri čemer je vedno še mogoče, da se začasna ocena v važnejših primerih kontrolira po strokovni uradni komisiji. Take komisije bi morale delegirati banske uprave, ker je nemogoče, da naj podjetja nosijo še visoke stroške za komisije iz Beograda. Dodatno obdačevanje po komisijah stroških mora enkrat prenehati.

Tudi provizoričen ključ neuporaben.

Reklo se je, da naj bi se ono razmerje čl. 13 Pravilnika, ki se hoče provizorno aplicirati na podjetja, kjer obe vrsti struj nista oddvojeni in dokler relacija ni komisijski ugotovljena, izmenilo na razmerje, kakor je bilo predvideno v prvotnem zakonskem načrtu, namreč na 10% za razsvetljavo in 90% za pogon. Pa niti tak provizoren ključ bi ne bil umesten. V velikih industrijskih podjetjih, ki so elektrificirana, znaša poraba struje za razsvetljavo tovarniških objektov napram celotni porabi 1% do 3% in največ do 5%. Tako navaja tvrdka Glanzmann & Gassner v Trzinu, katera uporablja nočno strujo svojih hidrocentral za akumuliranje visokotlačne pare, številko 0,8%, papirnice Vevče 2,9%, rudniki TPD 3,5%, povprečno pa se številka giblje okoli 3%. Iz tega pa sledi, da niti ni poraben provizorni ključ 10:90 ali 11%, ker ni samo trikrat previsok, marveč radi velike difference v obeh trošarinskih stopnjah (70:5) 36-krat previsok. Nadalje pa postaja jasno, da ni interese finančne uprave na ločenem obdavčenju industrijske razsvetljave tako velik, da bi mogel in smel obveljati napram našim močnejšim stvarnim argumentom.

Edini smotreni izhod

iz teh težav je ta, da se po našem predlogu računa vsa struja, ki jo rabijo industrijska podjetja, kot struja za pogon. S tem bi odpadle vse one težave in krivice in bi zlasti odpadle opasne posledice v socialnem pogledu. Podjetja, ki svojim delavcem in nameščencem dajejo brezplačen tok za razsvetljavo in v mnogih primerih tudi za kurjavo, bodo nosila tudi breme 5 par na Kwh. Da pa naj plačajo za strujo, ki jo producirajo po 10 do 50 par, na trošarini 70 par, se od njih ne more niti zahtevati niti pričakovati.

Bodi mi dovoljeno, da h koncu odgovorim še na en nasproten argument. Čuli smo, da bi utegnili delati težave Glavna kontrola, če bi se usvojil naš predlog glede industrijskih konsumentov. Ta argument čujemo to pot prvič. Nikdar ga nismo slišali do sedaj, tudi če so se v praksi z uradne strani očitno prekoračili zakonski predpisi v breme davkoplačevalcev. V predmetnem primeru bo škoda, ki preti našemu gospodarstvu, narodu in državi, tako velika, da ne sme biti državljana, še manj pa državnega uradnika, ki bi vztrajal na nesrečnem konceptu.

Med. univ.

dr. Ahčin M.

Ljubljana

Privoz šte. 20

Ordinira 2-4 Telefon 3256

Ponudbe, povpraševanja

Raul Perate Ramos, Buenos Aires 25 de Mayo 696, želi stopiti v stik s tukajšnjimi solidnimi izvozniki smrekovega lesa. Posel bi se obavljal na komisijski bazi, cene naj se stavijo cif Buenos Aires. Imenoma navaja za reference: Banco de la Nacion Argentina, Buenos Aires; R. G. Dun Mercantile Agency, Buenos Aires and New York; Adolfo Bullrich & Co, Buenos Aires.

SREBRNA INFLACIJA V NEMČIJI

Vedno več srebrnega novca je v Nemčiji v obtoku, kakor kažejo naslednje številke: koncem l. 1930. je znašal obtok srebrnega denarja 1.002 milijonov mark, koncem leta 1931. 1.291 in koncem avgusta 1932. že 1.675 milijonov mark. Zakonski maksimum znaša 1.800 milijonov in bo torej ta v kratkem dosežen.

„BUDDHA“
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA
Telefon 26-26 Večna pot 15 Telefon 26-26

Po svetu

Fabrika gramofonskih plošč je bila ustanovljena v Novem Sadu in se vrši ustanovna skupščina dne 20. t. m.

Privredni banki v Vel. Kikindji je dovolil ministrski svet, da se posluži § 5. zakona o zaščiti kmeta.

Ugodnosti po § 5 zakona o zaščiti kmetov je dovolil ministrski svet še tem bankam: Mladenovački trg. kreditni banki v Mladenovu, Uzički gradjanski banki, Srbski gospodarski zadrugi v Irigu in Vranjevački srpski štedionici v Novem Bečeu.

V ljubljanski zemljiški knjigi je bilo v oktobru intabuliranih 11.058.690 Din. Samo OUZD se je intabuliral za 173.915 Din. Od 1. I. 1932 do konca oktobra je bilo izvršenih vknjižb za 114.344.646 Din.

Ustanovljeno 1893 IVAN BRICELJ Telefon št. 3307

Stavbeni in pohištveni pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar

Dunajska cesta št. 15 LJUBLJANA Gospodstva c. št. 2 (vorišče kavarno Evropa)

Cene zmerni, delo solidno, postrežba točna!

Končni izid volitev v Ameriki je: Roosevelt je dobil 20-1, Hoover 14-1, socialistični kandidat Thomas pa 0-8 milijonov glasov. Od izvoljenih elektorjev je 472 za Roosevelt, 59 pa za Hoovera. Tako v senatu kot v poslanski zbornici imajo demokrati večino.

Pri občinskih volitvah v Bolgarski je dobil vladni narodni blok 68% vseh glasov.

Bolgarski državni proračun bo znižan za 25%, ker so bili državni dohodki za 1-5 milijarde levov manjši, kakor pa so bili proračunani.

Madjarski ministrski predsednik Gömbös je z velikim spremstvom odpotoval v Rim, kjer bo sklenil najožjo zvezo z Italijo.

V Ženevi je prišlo do krvavih bojov med komunisti in policijo ter je bilo 15 demonstrantov ubitih, 70 pa težko ranjenih. V boj je poseglo tudi vojaštvo in streljalo iz strojníc.

Uvoz lesa namerava Českoslovaška omejiti z uvedbo posebne takse v višini 300 do 500 Kč. Taksa se bo plačevala le od lesa, ki se ne proizvaja na Českoslovaškem.

Poljske fabrike vagonov so napravile prvih deset restoranskih vagonov, ki so so bili že izročeni v promet.

Cena rumunskega žita se je dvignila vsled slabe letine od 40.000 na 70.000 lejev in misli trgovinski minister na tej višini stabilizirati ceno.

Svetovno produkcijo sladkorja ceni Willet & Gray na 23.75 milijonov ton, torej za 2.25 milijonov ton nižje, kakor je znašala v letu 1931/32.

Največja tekstilna tovarna v Lodzu Scheibler & Grohmann je vsled pomanjkanja naročil ustavila delo in je bilo več ko 6000 delavcev odpuščenih.

Veliki Ringhofferjevi zavodi v Pragi nameravajo popolnoma ustaviti obrat v svoji fabriki v Smichovu, ki izdeluje vagona. Pred vojno so ti zavodi zaposlovali 1800 delavcev, sedaj pa le še 500. Kovarjem v zavodu je bilo kot prvim že odpuščeno.

Ceno bakru je ameriški bakreni kartel zvišal od 5.225 na 5-25.

Cena pločevine je na vseh svetovnih trgih čvrsta in se prodaja sirova pločevina 5 mm in več debela po 3,60, srednja pločevina 3 mm po 3,14,0 do 3,15,0 in fina pločevina 1 mm po 5,3,0 do 5 funtov 4 šilinge in 0 penijev.

Nobelovo nagrado za literaturo dobi Anglež Galsworthy za roman »Forsyte Saga«.

Sovjetska Rusija je znova naročila v Nemčiji 10 tisoč ton železa v palicah.

Brezposelne opozarjamo na današnji oglas tvrdke Domača pletarska industrija I. Kališ, Maribor, Trubarjeva 2.

SLOVENIA TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Strojni transporti

Specijalno podjetje za ekspedicijo in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih inštalacij za tovarne — Oskrba dovoljenj za carine prosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno.

Zunanja trgovina

KAM S SLADKORJEM?

To vprašanje postavlja zagrebški »Jutarnji list« in piše: V naših sladkornih fabrikah je ostalo od lani do 1000 vagonov sladkorja, ki ga ni mogoče doma prodati vsled zmanjšane kupne moči prebivalstva. Težko vprašanje nastaja za fabrike, kam s tem sladkorjem. Izvoz je le malo verjeten, ker velja v svobodni luki Trsta kg sladkorja le Din 1-35. Preje smo izvažali nekaj sladkorja v Levanto in zlasti Sirijo in bi bilo treba pridobiti si zlasti te trge. Turčija in Sirija morata uvažati sladkor, ker ga ne pridelata zadosti, toda zahtevata za uvoz sladkorja kompenzacije. Ker smo z obema državama v slabih trgovinskih odnosih in ker tudi nimata blaga, ki bi ga mi potrebovali, je malo verjetno, da bi mogli uvažati sladkor v ti dve državi. Kvečjemu južno sadje bi nam mogle dobavljati Turčija in Sirija, a tega dobivamo že iz Italije. Vprašanje: kam s sladkorjem ostane torej odprto.

Obiščite avtomatični bufet

DAJ-DAM

IZVOZ PERUTNINE IN JAJC

Perutnine in jaje se v zadnjem času precej izvažajo, ker je oživela trgovina z Italijo, kateri konvenira naše blago. Po vaseh se plačuje kmetom po 70 do 80 par za jajce. Tudi Švica precej kupuje, kupovala pa bi tudi Nemčija, a si niso uvozniki na jasnem, če bodo dobili za uvoz jajc devize, ker še vedno obstoji nevarnost, da bo uvoz jajc kontingentiran.

Za 1 dinar

lahko uporabiš britvico zopet kakor novo, katero sprejem v brušenje. Sprejem tudi vsa druga popravila in brušenja.

Se priporočam
R. JUVAN, nožar, Ljubljana
Prešernova ul. 18

IZVOZ SADJA

V času od 21. do 31. oktobra je bilo izvoženo iz naše države sadja, in sicer: jabolk: v Nemčijo 496, v Avstrijo 102, v Češkoslovaško 127, v Italijo 15 in v Švico 5 vagonov;

svežih češpelj: v Nemčijo 1 in v Avstrijo 2 vagona;

grozdja: v Avstrijo 56, v Češkoslovaško 20, v Nemčijo 14, v Poljsko 12 in v Švico 2 vagona.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrohl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pero, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

IZVOZNIKOM ŽIVINE V AVSTRIJO

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja interese, da je avstrijska vlada s 1. novembrom povišala davek na poslovni promet od trgovine z živo živino za 9-9%.

KLIRING Z AVSTRIJO

Finančni minister je izdal ta odlok: Moj odlok z dne 24. septembra se spremeni v toliko, da preneha veljati obveznost jugoslovanskih izvoznikov, da vplačajo na račun avstrijskih upnikov 20% v uradni kliring pri Narodni banki in da morejo odslej jugoslovanski dolžniki ves znesek dolga za uvoženo blago iz Avstrije kompenzirati po domačih borzah po predhodnem opravičanju.

Med. univ.

dr. Lojze Kramarič

specijalist za kirurgijo in šef-zdravnik
sanatorija »Šlagerjev dom«

se je preselil

in ordinira od 1. novembra naprej od 2 do pol 4 popoldne

v Ljubljani

Dalmatinova ulica št. 10/II.

(nasproti hotela Strukej)

Telefon 31 58

Statistika zunanje trgovine

Nemški statistični urad je objavil te statistiko o zunanji trgovini posameznih držav:

Prva tri četrtletja	Uvoz		Izvoz	
	1932	1931	1932	1931
v milijonih mark				
Belgija	111	175	220	300
Danska	89	140	126	280
Francija	139	274	369	644
Anglija	195	342	328	799
Italija	131	212	164	265
Holandska	209	310	471	723
Avstrija	44	89	122	206
Švedska	66	131	166	321
Švica	70	129	306	396
Češkoslovaška	101	182	192	301
Rusija	221	220	486	506
Britanska Indija	118	225	83	126
Kitajska	133	164	63	110
U. S. A.	434	622	207	376
Argentina	147	170	66	142
Skupaj	3444	5271	4291	7233

ANTON FUCHS

kleparska delavnica

Gospodsvetska cesta št. 16, »Pri Levu«

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela
pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih,
najsolidneje, po zmernih cenah.

ZUNANJA TRGOVINA BOLGARSKE

Trgovinska bilanca Bolgarske v prvih osmih mesecih t. l. je bila pasivna za 324 milijonov levov, dočim je bila lani v istem času aktivna za 562 milijonov. Bilanca je pasivna predvsem zaradi zelo zmanjšane izvoza tobaka. Nazadovanje tobačnega izvoza pa traja še nadalje in je bilo v septembru izvoženo le 64.417 kg tobaka proti 451.415 kg lani.

LJUBLJANSKA BORZA

Tečaj 11. novembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2311-79	2323-15
Berlin 100 M	1366-25	1377-05
Bruselj 100 belg	798-85	802-79
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1108-35	1113-85
London 1 funt	188-69	190-29
Newyork 100 dol. kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5783-25	5781-51
Pariz 100 fr.	225-77	226-89
Praga 100 kron	170-45	171-81
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	294-24	296-64

Občni zbori

Izredni občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani bo v soboto, dne 17. XII. ob 10. v dvorani Zbornice za TOL. Dnevni red: Poročilo predsednika, gradbeno sekcija in slučajnosti.

*

MEDNARODNI BORZNI INDEKS

Na svetovnih borzah tudi v preteklem tednu se ni prislo do zboljšanja in so tečaji večinoma ostali na svoji nizki stopnji, kakor dokazujejo te številke:

Koncem	Začet.	22. X	29. X	5. XI.
1927 = 100%	1929	1932	1932	1932
Berlin	113-6	24-0	24-9	24-4
London	102-6	53-1	53-6	55-2
Paris	156-8	53-3	53-1	55-2
Bruselj	133-8	29-0	29-1	29-9
Amsterdam	104-5	30-1	30-0	29-9
Stockholm	109-5	11-2	11-6	12-2
Curij	101-0	42-0	42-0	42-0
Praga	91-4	36-1	35-7	35-5
New York	108-3	55-7	55-5	53-2
New York	137-3	36-6	38-4	37-6

Gibanje tečajev na svetovnih borzah torej ni bilo enotno, temveč so tečaji v Londonu, Parizu in Stockholmu napredovali, v Curiji ostali neizpremenjeni, na vseh drugih borzah pa nazadovali.

Viktor Meden veležanljarna
tvornica likerjev,
ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.
LJUBLJANA, Celovška cesta št. 10.
Telefon 20-71. Telefon 20-71.

AVSTRIJSKI IZVOZ LESA PADA

Pri denarju se neha prijateljstvo in to resnico so mogli spoznati tudi avstrijski lesni industrijalci, ki so se zaman trudili, da bi uvozili v Nemčijo več lesa. Nemčija je kupovala brez ozira na krvno prijateljstvo les tam, kjer ji je bolj konveniralo. Vsem je Nemčija leta 1931 uvozila 280.000 vagonov lesa. Od te količine je odpadlo na sovjetski les 36%, na avstrijski les pa samo 6% ali celih 2117 vagonov, dočim je še leta 1928 uvozila Avstrija v Nemčijo 33.900 vagonov. — Pa tudi v druge države se je zmanjšal avstrijski lesni izvoz. Izvoz v Švico se je zmanjšal za polovico na 6.000 vagonov, avstrijski kontingent za uvoz v Francijo znaša 15.000 vagonov, neizrabljena pa bo ostala ena četrtina. Še najboljši odjemalec je še vedno Italija, a tudi ta bo uvozila kvečjemu ¼ lanske količine.

HOTEL »METROPOL«

(Miklič), Ljubljana, vis-a-vis gl. kolodvora.

Telefon 27-37.

Izvrstna restavracija in kavarna. — Na razpolago velike, snažne sobe, zmerne cene, solidna postrežba.

Priporoča se F. MIKLIC.

PROIZVODNJA BOMBAŽA V SOVJETSKI RUSIJI

Kakor se hvalijo sovjeti, je proizvodnja bombaža v Rusiji silno napredovala. Pred vojno je po sovjetskih podatkih Rusija pridelala samo 399.660 ton bombaža, v letu 1932/33 pa bo dala že 1.186.870 ton, kar znaša eno četrtino vse svetovne produkcije. Tako bo sovjetska Rusija glede produkcije bombaža na tretjem mestu za Združenimi državami Sev. Amerike in Indije, toda pred Egiptom.

Naš pravi domači izdelek!

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini trgovca z modnim blagom v Ljubljani Franca Weilgonija. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Hacin. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču soba št. 140 dne 17. XI. ob 9. Oglasitveni rok do 17. XII. Ugolovitveni narok dne 24. XII. ob 9. v sobi št. 140.

V konkurzni zadevi Ahčana Rudolfa iz Zagorja se določi narok za razpravljanje in sklepanje o njegovem predlogu, da plača upnikom III. razreda 20% njih ugotovljenih terjatev v 4 enakih zaporednih tromesečnih obrokih, na dan 3. XII. ob pol desetih pri sodišču v Litiji.

Odpravljen je konkurz trgovke Žitnik Franje v Medvodah, ker je bila razdeljena vsa masa.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovinah:

Posesnika Kolarja Fr. v Slovenjgradcu. Poravnalni sodnik Romold Ivan, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Lavrič. Poravnalni narok pri sodišču v Slovenjgradcu dne 12. XII. ob pol 11., prijavni rok do 7. XII., poravnalna kvota 50 odstotkov;

lastnika hotela »Astoria« Vrhunca Jožeta na Bledu. Poravnalni sodnik dr. Štular, poravnalni upravitelj dr. Dobravec, odvetnik v Radovljici. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 16. XII. ob 10. Rok za oglasitev do 10. XII.

Poravnalno postopanje je končano v zadevah: trgovke Starovašnik Antonije v Vitanju, trgovca s čevlja Straška Štefana, lesne in industrijske družbe Franc Vehovar v Celju, trgovca Kocbeka Simona pri Sv. Ani na Krembergu in trgovke Pevec Rozalije v Ormožu. Potrjeni sta poravnavi trgovca Veseliča Ivana v Ormožu in tvrdke Florjančič v Smartnem.

Dr. Pirčeva

sladna kava

je prvovrsten domači izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Kdaj bo konec prohibicije v Ameriki?

Časopisi poročajo, da se češke in nemške pivovarne že pripravljajo, kako bodo pričele uvažati v Zedinjene države Sev. Amerike svoje pivo, ker je zmagal Roosevelt, nasprotnik prohibicije. Tudi v nekaterih vinorodnih krajih si mnogo obetajo od Rooseveltove zmage in že računajo, kako bodo izvažali svoje vino v Ameriko. Toda vse te nade na prodajo alkoholnih pijač v Ameriko so žal mnogo prezgodnje, ker prohibicije ne bo še tako hitro konec.

Predvsem je treba omeniti, da nastopi Roosevelt svoje mesto šele 4. marca 1933. Pol leta prej o prohibiciji sploh še ne more biti govora.

Če se hoče prohibicijo čisto odpraviti, potem je treba spremeniti ameriško ustavo. V ta namen pa je potrebno, da se izreče dva tretjini senatorjev in dve tretjini poslancev za odpravo prohibicije, oziroma, da se 18. določek ustave izbriše. Kakor je velika zmaga demokratov, teh dveh tretjin nimajo ne v senatu in ne v poslanski zbornici. Upanje, da bi se torej parlament izrekel za odpravo prohibicije in v ta namen spremenil ustavo, je torej nad vse minimalno, oz. ga sploh ni.

Pa tudi v primeru, da bi se ti dve tretjini na kakšen srečen način vendarle dobili, še ne bi bilo tako kmalu konec prohibicije. Kajti sklep parlamenta mora ratificirati vseh 48 zveznih držav in vsaka teh 48 zveznih držav mora predlog odobriti po svoji poslanski zbornici in senatu. Šele potem, če bi tri četrtine teh 48 držav, torej 36, odobrile v svojih parlamentih in senatih predlog za odpravo prohibicije, bi bila ta v resnici odpravljena. Ta procedura pa bi trajala najmanj dve leti. Pred 2 in pol leti torej sploh ni mogoče računati na odpravo prohibicije.

Toda odprava prohibicije bi bila mogoča še na drug način, da se namreč ne bi prohibicija odpravila, temveč samo dovolilo točenje pijač, ki imajo več ko pol odstotka alkohola. V ta namen pa ne bi bilo potrebno izpremeniti ustave. 18. določek ustave prepoveduje namreč samo opojne pijače. Šele volstead act pa definira ta pojem, ko pravi, da je kot opojne pijače smatrati vse one, ki imajo več ko pol odstotka alkohola. In proti tej določbi se vodi že leta in leta ves boj in ta zakon pa more kongres spremeniti z navadno večino. In ta večina bi bila z zmago Roosevelta tu. Treba je potem samo še to, da sklepu o spremembi tega zakona pritrdi še najmanj 36 zveznih držav in zakon bi bil izpremenjen.

Tu pa nastane nova težkoča. Brez dvoma je, da bi organizacije »suhih« takoj vložile pritožbo na sodišče, ker da je spre-

mema zakona protiusstavna. Zadnja beseda bi pripadla najvišjemu sodišču, v katerem pa danes sedi 5 »suhih« in 4 »mokri«. V tej sestavi bo seveda najvišje sodišče ugodilo pritožbi »suhih« in dokler eden od teh sodnikov ne umre in dokler ne pride na njegovo mesto nasprotnik prohibicije, tako dolgo tudi ni upati, da bi prohibicija padla. Povprečna starost teh 9 najvišjih sodnikov je sicer 77 let in zato ni neverjetno, da bo smrt v kratkem tudi spremenila sestavo najvišjega sodišča. Ali dokler se to ne zgodi, je čisto izključeno, da bi bila mogoča sprememba zakona, po katerem je vsaka pijača, ki ima več ko pol odstotka alkohola, opojna.

Nade na izvoz alkoholnih pijač v Ameriko so torej za enkrat še mnogo prezgodnje.

Kavarna Tabor

ki je z vsem komfortom na novo preurejena, se slavnemu občinstvu najvjudneje priporoča

Točijo se prvovrstna štajerska odprta vina in odprta pivo

Točna postrežba
Solidne cene

Ivan in Zofija Flerin

Brzojavi:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Ceniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840

SLUŽBENI LIST

banske uprave Dravske banovine z dne 9. XI. objavlja to vsebino: Uredba o sprejemu v službo, razporedbi zvanj, denarnih prejemkih, preskrbi z obleko, žinitvi, rabi orožja in disciplinski odgovornosti uslužbencev finančne kontrole. — Objava banske uprave o pobiranju obč. davščin v občini Ptuj v l. 1932. Razglasi sodišče in drugih uradov.

Novemberska številka „FOTO-AMATERJA“

edinega lista za foto-kino je izšla.
Vsak amater mora ta list imeti!

SPOROČITE NAM SVOJ NASLOV —
IN POSLJEMO VAM GA NA OGLED.
LETNIK 1932 (TRI ŠTEVILKE) STANE
LE DIN 10.-

UPRAVA „FOTOAMATERJA“
LJUBLJANA — PREŠERNOVA UL. 5/I.

Cena vinu se bo popravila

Trgatev v letošnjem letu je bila skoraj v vseh državah slaba in zato je pričakovati, da se bo cena vinu popravila. V posameznih državah cenijo rezultat trgatve tako-le:

V Avstriji je bila trgatev za polovico manjša ko leta 1931. Ker ni starih zalog, je upati, da bo mogoče prodati naše vino v Avstrijo.

Madjarska je pridelala mesto 4. samo 2 milijona hl. Cena se je že dvignila za 25%. Češkoslovaška bo imela letos okoli 350 tisoč hl vina, kar je mnogo manj ko druga leta.

Tudi v Nemčiji je bila trgatev zelo slaba in ker ni starih zalog, raste cena za vino neprestano.

Rumunska je imela srednje dobro trgatve. Cena pa ima krepko tendenco.

Bolgarska je imela dobro trgatve in je v tem pogledu prava izjema. Bolgarska pa ne pride v poštev za izvoz vina, temveč le za izvoz grozdja.

Italija pričakuje, da bo letošnja trgatev dala nekaj več ko lanska.

Zelo slabo pa so obrodile letos trte na Francoskem, ki je največji evropski producent vina. Trto je napadla trtna uš in napravila škodo, kakor že dolgo ne. Francija bo morala letos nekaj vina uvoziti.

Tudi Španija je imela letos mnogo slabšo trgatev ko lani, dočim je Grška še nekoliko dobro odrezala.

Pri nas v Jugoslaviji je v splošnem po-

vsodi vina manj, kakor se je pričakovalo. Ker pa ni izvoza, cena ni tako narasla, kakor bi morala.

V celoti se more reči, da je bila trgatev slaba in da je pričakovati, da se bodo cene dvignile.

Trzna poročila

KRUH SE JE PODRAŽIL

Ker se je podražila moka za 40 do 50 par pri kilogramu, se je v mnogih mestih podražil kruh. Tako tudi v Ljubljani in sicer le za 30 par. Štruce po 2 in 4 Din bodo odlej tudi toliko veljale, le njih teža se bo zmanjšala na 46 oz. 93 dkg. V drugih mestih se je podražil kruh za 50 par.

RIBJI TRG

V Ljubljani je bil trg zelo dobro založen. Prodajale so se žive ščuke po 20, mrtve po 16 Din za kg. Karpi so bili po 20, platnice po 13 in pečenke po 8—10 Din. Tudi morskih rib je bilo mnogo in celo morska mačka je bila na trgu. Tunin je bil po 30, cevulj po 32, lipan po 40, skombre po 32, in bradač po 28 Din. Tudi sardele je bilo dosti in sicer po 16—20 Din.

Dunajski svinjski trg

Na trg z dne 8. t. m. je bilo prignanih 6815 prašičev pršutarjev in 3705 špeharjev, od katerih je bilo 2711 iz Jugoslavije. Cene so bile te: špeharji po 1.90, I. vrste po 1.80 do 1.87, II. po 1.67 do 1.75, pršutarji po 1.40 do 1.70, najboljše vrste po 1.80 do 1.90 šilingov za kg žive teže. Špeharji so se podražili za 10 grošev pri kilogramu.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Sobota, 12. novembra: Zaprt.

Nedelja, 13. novembra ob 15.: Sree igračk.

Mladinska predstava. Premiera. —

Ob 20.: Roksi. Izven. Znižane cene.

Opera.

Nedelja, 13. nov. ob 15.: Erika. Izven.

Znižane cene. — Ob 20.: Ševiljski

brivec. Gostuje g. Boris Popov. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 12. novembra: Celjski grofje.

Nedelja, 13. novembra ob 15.: Dve nevesti.

Ob 20.: Friderika.

Ponedeljek, 14. novembra: Zaprt.

Torek, 15. novembra: Gospa ministrovka.

Premiera.

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

POZOR! Pristna POZOR! Belokranjska vina

TOČI NA DEBELO

VINARSKA ZADRUGA „BELOKRANJSKA KLET“
SPODNJA ŠIŠKA, Gasilska cesta 3

Ure, zlatina, optični predmeti

L. VILHAR

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 36

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna

ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Trgovci, čitajte
Trgovski list!

Delo

dobi v teh težkih časih vsak še najlažje, ako si sam doma uredi pletilnico. Damo vsakomur tekoče delo, s tem, da mu odjemljemo izgotovljene pletenine, da mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za gratis-prospekte na trdko: Domača pletarska industrija Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2, odd. 32.

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za
inseriranje!

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne dolžbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za poboljšanje, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi posredno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani